

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/47/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4115228568
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 11. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Gálisová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4115228568.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a členiek senátu JUDr. Márie Malíkovej a JUDr. Sone Vackovej v právnej veci žalobkyne: S. Z., narodená XX.X.XXXX, bytom T. XXXX/X, C., zastúpenej: LawService, s.r.o., so sídlom Stráž 3/223, Zvolen, IČO: 36 861 723, proti žalovanému: N. Z., narodený X.X.XXXX, bytom T. XXX, zastúpenom: JUDr. Peter Havlík, advokátska kancelária s.r.o., so sídlom Damborského 13, Nitra, IČO: 50 361 864, o určenie neplatnosti odstúpenia od zmluvy, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu v Nitre zo dňa 19. novembra 2018 pod č.k. 16C/110/2015-231 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalovaný má voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu, o výške ktorých rozhodne súd prvej inštancie samostatným rozhodnutím.

odôvodnenie:

1.1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalobu zamietol. Žalovanému sa proti žalobkyni priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %. V dôvodoch písomného rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala určenia, že odstúpenie žalovaného od kúpnej zmluvy číslo 2015/7/10/Draž/2006/751/1053/1054/1004 uzatvorenej dňa 10.7.2015 medzi ňou a žalovaným, ktorej predmetom je prevod spoluvlastníckych podielov na nehnuteľnostiach nachádzajúcich sa v katastrálnom území M. obec H., okres H., zapísaných Okresným úradom H., katastrálny odbor na LV č. XXXX, parcela registra „E“ evidovaná na mape určeného operátu, parc. č. XXXX druh pozemku: trvalé trávnaté porasty o výmere 2043 m² vo veľkosti prevádzaného podielu 1/15-ina, na LV č. XXXX parcela registra „E“ evidovaná na mape určeného operátu, parc. č. XXX druh pozemku: orná pôda o výmere 971 m² vo veľkosti prevádzaného podielu 1/4-ina, na LV č. XXXX parcela registra „E“ evidovaná na mape určeného operátu, parc. č. XXXX druh pozemku: orná pôda o výmere 435 m² vo veľkosti prevádzaného podielu 1/5-ina, na LV č. XXXX parcela registra „E“ evidovaná na mape určeného operátu, parc. č. XXXX druh pozemku: trvalé trávnaté porasty o výmere 388 m² vo veľkosti prevádzaného podielu 1/5-ina a na LV č. XXXX, parcela registra „E“ evidovaná na mape určeného operátu, parc. č. XXXX druh pozemku: trvalé trávnaté porasty o výmere 1946 m² vo veľkosti prevádzaného podielu 1/20-ina je neplatné.

1.2. Z vykonaného dokazovania zistil, že žalobkyňa ako kupujúca a žalovaný ako predávajúci uzavreli 10.7.2015 kúpnu zmluvu č. 2015/7/10/Draž/2006/XXX/XXXX/XXXX/XXXX, ktorej predmetom bol prevod spoluvlastníckych podielov na nehnuteľnostiach nachádzajúcich sa v katastrálnom území M., obec H., okres H., zapísaných Okresným úradom H., katastrálny odbor na LV č. XXXX, parcela registra „E“ evidovaná na mape určeného operátu, parc. č. XXXX druh pozemku: trvalé trávnaté porasty o výmere 2043 m² vo veľkosti prevádzaného podielu 1/15-ina, na LV č. XXXX parcela registra „E“ evidovaná na mape určeného operátu, parc. č. XXX druh pozemku: orná pôda o výmere 971 m² vo veľkosti prevádzaného podielu 1/4-ina, na LV č. XXXX parcela registra „E“ evidovaná na mape určeného operátu,

parc. č. XXXX druh pozemku: orná pôda o výmere 435 m² vo veľkosti prevádzaného podielu 1/5-ina, na LV č. XXXX parcela registra „E“ evidovaná na mape určeného operátu, parc. č. XXXX druh pozemku: trvalé trávnaté porasty o výmere 388 m² vo veľkosti prevádzaného podielu 1/5-ina a na LV č. XXXX, parcela registra „E“ evidovaná na mape určeného operátu, parc. č. XXXX druh pozemku: trvalé trávnaté porasty o výmere 1946 m² vo veľkosti prevádzaného podielu 1/20-ina. Žalobkyňa zastupujúca žalovaného podala na Okresný úrad H. dňa 14.7.2015 návrh na zápis vlastníckeho práva.

Rozhodnutím Okresného úradu H. č. V 5648/2015-7 zo dňa 6.8.2015 úrad konanie o návrhu na vklad práva do katastra nehnuteľnosti prerušil z dôvodu začatia konania o predbežnej otázke, ktorou je otázka odstúpenia od zmluvy. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že pri posudzovaní splnenia podmienok na vklad bolo zistené, že dňa 6.8.2015d doručil N. Z. návrh na zastavenie konania V 5648/2015 z dôvodu odstúpenia od zmluvy. Správny orgán musí obligatórne skúmať, či odstúpenie od zmluvy nie je medzi účastníkmi sporné. Výzvou zo dňa 6.8.2015 Okresný úrad H. vyzval žalobkyňu, aby sa vyjadrila, či spochybňuje platnosť odstúpenia a v danom prípade aby v lehote 30 dní od prevzatia výzvy podala žalobu na súdu a podanie žaloby bezodkladne preukázala právnomu orgánu. Vyjadrením zo dňa 17.9.2015 žalobkyňa správnomu orgánu uviedla, že nedošlo k platnému odstúpeniu od zmluvy, napriek tomu z opatrnosti podala žalobu na súdu.

Žalovaný podaním zo dňa 6.8.2015, doručeným Okresnému úradu H. dňa 6.8.2015 oznámil správnomu orgánu, že ako predávajúci odstúpil od kúpnej zmluvy z dôvodu jej uzatvorenia v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok, z dôvodu rozporu s dobrými mravmi a uvedenia jeho osoby do omylu. Požiadaval, aby súd konanie o návrhu na vklad zastavil. Na to správny orgán vydal dňa 6.8.2015 vyššie uvedené rozhodnutie o prerušení konania č. V 5648/2015-7. Žalovaný doručil správnomu orgánu odstúpenie od zmluvy zo dňa 6.8.2015 a podací lístok zo dňa 6.8.2015. Z podacieho lístka vyplýva, že žalovaný odovzdal odstúpenie na poštovú prepravu 6.8.2015 a adresoval ho žalobkyňi na adresu jej pobytu. Predmetnú zásielku si žalobkyňa nevyzdvihla v odbernej lehote. Správny orgán rozhodnutím zo dňa 15.10.2015 konanie vo veci návrhu na vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností podľa kúpnej zmluvy prerušil z dôvodu, že bol schválený návrh na vydanie osvedčenia o významnej investícii a štátu vzniklo zo zákona predkupné právo. Správny orgán vyzval účastníkov zmluvy, aby preukázali, že štát svoje predkupné právo nevyužil. Keďže túto skutočnosť nepreukázali, konanie rozhodnutím č. V 5648/2015-27 zo dňa 13.11.2015 zastavil. Žalobkyňa podala proti rozhodnutiu odvolanie, ktoré Okresný úrad H., odbor opravných prostriedkov rozhodnutím zo dňa 4.2.2016 č. Vo 6/2016-4/Br, OU-NR-OOP5-2016/006162-4/Br k: V 5648/2015 zamietol a rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa potvrdil.

Krajský súd v Nitre napadnuté rozhodnutie zrušil rozsudkom sp.zn. 11DS/54/2016-81 zo dňa 4.10.2017 zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie. Okresný úrad H., odbor opravných prostriedkov podal proti rozhodnutiu správneho súdu kasačnú sťažnosť, o ktorej kasačný súd doposiaľ nerozhodol.

Z webovej stránky katasterportal.sk, zistil, že žalovaný je doposiaľ podielovým spoluvlastníkom parcely registra „E“ parcelné číslo č. XXXX - trvalé trávne porasty o výmere 2043 m² v podiele 1/15-ina, parcely registra „E“ parcelné číslo č. XXXX- orná pôda o výmere 435 m² v podiele 1/5-ina, parcely registra „E“ parcelné číslo č. XXXX - orná o výmere 388 m² v podiele 1/5-ina, parcely registra „E“ parcelné číslo č. XXXX - trvalé trávne porasty o výmere 1946 m² v podiele 1/20-ina. Vo vzťahu ku všetkým parcelám je na listoch vlastníctva zapísaná poznámka o prebiehajúcom konaní o určenie neplatnosti odstúpenia a tiež o určenie vlastníckeho práva v prospech žalobkyne. Parcela registra „E“ parcelné číslo č. XXX orná pôda o výmere 971 m² už v súčasnosti v takomto stave neexistuje, v dôsledku vyvlastnenia bola začlenená do iných parciel a nie je už vo vlastníctve žalovaného. Ďalej uviedol, že je všeobecne známe, že vláda Slovenskej republiky uznesením z 8.7.2015 č. 401/2015 schválila návrh na vydanie osvedčenia o významnej investícii a stavba sa týka aj predmetnej nehnuteľnosti. Okresnému úradu H. bola 22.07.2015 doručená žiadosť Ministerstva hospodárstva SR z 20.07.2015 o zápis predkupného práva štátu, prílohou ktorej bol uvedený zoznam pozemkov podľa katastrálnych území, na ktorých je potrebné vykonať zápis predkupného práva štátu a osvedčenie o tom, že stavba „Vybudovanie strategického parku“ je významnou investíciou a jej uskutočnenie je vo verejnom záujme. Uvedená žiadosť bola zaevidovaná pod sp. zn. Z 5113/2015. Lustráciou v registri zistil, že na Okresnom súde H. sa na návrh žalobkyne vedie konanie o určenie vlastníckeho práva k sporným pozemkom pod sp.zn. 17C/108/2016, ktoré doposiaľ nie je právoplatne skončené.

1.3. Na daný skutkový stav aplikoval ustanovenia § 470 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“ § 80 písm. c) zákona č. 99/1963 Zb. z. Občiansky súdny poriadok (ďalej len OSP),

§ 137 písm. CSP c),d) CSP, § 132 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. z. Občiansky zákonník (ďalej len „ OZ“ ,§ 48 ods. 1 OZ ,§ 49 OZ ,§ 228 ods. 2 CSP a uviedol, že žalobkyňa podanou žalobou domáhala určenia neplatnosti odstúpenia od kúpnej zmluvy. Žaloba bola podaná za účinnosti zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku. Základným procesným predpokladom úspešnosti žaloby o určenie v zmysle § 80 písm. c/ O. s. p. ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, bola existencia naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Naliehavý právny záujem žalobkyňa odôvodňovala tým, že jej právne postavenie je bez takéhoto určenia neisté a jej práva sú bez tohto určenia ohrozené. Dňa 01.07.2016 nadobudol účinnosť zákon č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ktorý stanovil nové podmienky prípustnosti určovacej žaloby. V ustanovení § 137 písm. c/ CSP je zakotvené, že žalobou sa možno domáhať určenia, či tu právo je alebo nie, ak je na tom naliehavý právny záujem. Civilný sporový poriadok vychádza zo zásady, že súd má určiť aktuálny právny stav. Určenie existencie právnej skutočnosti, napr. neplatnosti odstúpenia od zmluvy ako je tomu v tomto prípade, vo svojej podstate odporuje tejto zásade. Žalobkyňa sa v tomto konaní nedomáhala určenia, či tu právo (vlastnícke) je alebo nie je. Žiada určiť neplatnosť právneho úkonu - odstúpenia od kúpnej zmluvy a takáto žaloba spadá pod ustanovenie § 137 písm. d/ CSP, v zmysle ktorého žalobou možno požadovať, aby súd rozhodol o určení právnej skutočnosti (medzi právne skutočnosti patrí podľa § 2 ods. 1 OZ aj právny úkon, jeho platnosť alebo neplatnosť), avšak len za predpokladu, že to vyplýva z osobitného predpisu. Z osobitného predpisu musí teda vyplývať oprávnenie subjektu podať žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu. Zo žiadneho právneho predpisu možnosť podania žaloby o určenie neplatnosti odstúpenia od kúpnej zmluvy nevyplýva. Vzhľadom na novú právnu úpravu bolo na žalobkyňu, aby v záujme dosiahnutia úspechu žalobu upravila tak, aby zodpovedala požiadavkám stanoveným v ustanoveniach §137 písm. c), d) CSP, čo však neurobila a jej žaloba o určenie právnej skutočnosti je tak neprípustná.

Vzhľadom na znenie § 470 ods. 2 CSP a na ústavnoprávnu zásadu ochranu legitímnych očakávaní strán považoval za potrebné v danej veci posudzovať otázku naliehavého právneho záujmu podľa právnej úpravy účinnej v čase podania žaloby (§ 80 písm. c) OSP). Pri tomto prieskume dospel k záveru, že žalobkyňa nemá na požadovanom určení naliehavý právny záujem. Určovací návrh podľa § 80 písm. c) OSP má charakter preventívnej ochrany práv, keď musí existovať stav právnej neistoty žalobkyne, ktorý má práve určovací návrh (žaloba) odstrániť. Naliehavosť právneho záujmu na požadovanom určení, v danom prípade určení neplatnosti predmetnej zmluvy, musí spočívať v tom, že by sa ním vyriešili všetky sporné právne otázky medzi stranami a vytvoril by sa pevný právny základ pre budúce právne vzťahy. Medzi stranami konania nebolo sporné, že žalovaný už nie je vlastníkom parcely č. XXX, ktorá bola vyvlastnená. Vyvlastnenie je originálnym spôsobom nadobudnutia vlastníckeho práva. Ak správny orgán skúma zmluvu ako celok a ak zistí okolnosti, ktoré bránia povoleniu vkladu čo i len sčasti, je povinný návrh na vklad zamietnuť v celom rozsahu, teda nielen v časti, v ktorej zistil nesúlad. Katastrálny odbor okresného úradu má možnosť len vklad povoliť podľa návrhu ako celok alebo návrh zamietnuť. Aj keď sú splnené podmienky pre časť návrhu, neprichádza do úvahy povolenie vkladu v tejto časti ak sú zistené prekážky na vydanie kladného rozhodnutia čo i len u jednej parcely, uvedené je dôvodom na zamietnutie návrhu aj voči ostatným parcelám. Vzhľadom na uvedené dospel k záveru, že žalobkyňa nemá na určení neplatnosti odstúpenia od zmluvy naliehavý právny záujem. Ani prípadne rozhodnutie súdu o neexistencii dôvodov na odstúpenie od zmluvy nemôže mať vplyv na zmenu zápisu vlastníka všetkých spoluvlastníckych podielov tak ,ako boli spornou kúpnu zmluvou prevedené v katastri nehnuteľností. Uvedenou žalobou by sa postavenie žalobkyne nijakým spôsobom nezmenilo. Nestotožnil s názorom žalovaného, že naliehavý právny záujem vyplýva z osobitného predpisu, a to konkrétne § 31 a) katastrálneho zákona a § 29 zákona o správnom konaní. Uvedené ustanovenia nezakladajú naliehavý právny záujem na určovacej žalobe, stanovujú len postup správnych orgánov. Záverom poukázal na prebiehajúce konanie pod sp. zn. 17C/108/2016 v ktorom sa žalobkyňa domáha určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam. Je nesporné, že na návrh žalobkyne bola zapísaná poznámka o tomto súdom konaní a aj o konaní o určení vlastníckeho práva a podľa § 228 ods. 2 CSP je pre tretie osoby záväzný iba výrok právoplatného rozsudku o určení vecného práva k nehnuteľnosti.

Na základe vyššie uvedených skutočností, keďže žalobkyňa nemá naliehavý právny záujem na požadovanom určení v zmysle §80 písm. c/ O.s.p. účinného do 30.6.2016, s poukazom na to, že ani jej úspech v tomto spore nemôže mať vplyv na výsledok prebiehajúcich správnych konaní, resp. súdnych konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov, ktoré neboli doposiaľ skončené ,nie je daná ani procesná prípustnosť žaloby o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d/ CSP. Preto žalobu zamietol.

O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 CSP, § 262 ods. 1 CSP a žalovanému, ktorý mal plný úspech vo veci priznal proti žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 100% , o výške ktorých rozhodne súdny úradník samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

2. Žalobkyňa podala proti rozsudku odvolanie. Namietala nedostatočné a nepresvedčivé odôvodnenie rozhodnutia , jeho arbitrárnosť, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Nestotožnila so zamietnutím žaloby pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na danom určení. Namietala nevyporiadanie sa jej námietkou, že správny orgán nemôže posudzovať odstúpenie od zmluvy, že vkladové konanie na základe zrušujúceho rozsudku opätovne prebieha a rozhodnutie o vyvlastnení je napadnuté správnu žalobou. Dôsledkom vyhovenia správnej žalobe môže byť zrušenie rozhodnutia o vyvlastnení a zmene zápisu na liste vlastníctva. Pretože rozhodnutie Okresného úradu, katastrálneho odboru o zastavení vkladového konania nebolo doposiaľ právoplatne skončené, existuje stav právne neistoty. preto je potrebné vyriešiť otázku platnosti odstúpenia od zmluvy. Bez toho zostane jej právne postavenie neisté. Preto má naliehavý právny záujem na danom určení. Nestotožnila sa s názorom súdu, že ustanovenie § 31a katastrálneho zákona a § 29 zákona o správnom konaní stanovujú len postup, tieto ustanovenia stanovujú medze prieskumu správneho orgánu, medzi ktoré patria aj hmotnoprávne otázky. V prípade spornosti má právomoc rozhodnúť súd. V závere sa nestotožnila s dôvodmi rozhodnutia v časti pasívnej legitímácie. Citovala z rozhodnutia Krajského súdu v Nitre 6 Co25/2015 zo dňa 11.3.2015, z ktorého vyplýva, že pre úspech v spore nie je nutné, aby účastníkmi boli subjekty práv a povinností, prípadne právneho vzťahu, ktoré majú byť určené, ale je podmienkou, aby mal žalobca naliehavý právny záujem na danom určení. Z uvedených dôvodov žiadala aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na nové konanie a rozhodnutie.

3. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhol napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Nestotožnil sa s dôvodmi odvolania v namietanej časti týkajúcej sa nedostatočného zdôvodnenia rozhodnutia a jeho nepreskúmateľnosti. Citoval rozhodnutia NS SR, judikáty rozhodnutia ústavného súdu, z ktorých vyplýva, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP. Stotožnil sa s názorom súdu prvej inštancie o nedostatku naliehavého právneho záujmu na danom určení. Citoval dôvody zrušujúceho rozsudku vkladového rozhodnutia V 5648/15 , z ktorého je zrejмый vznik predkupného práva štátu . Štát predkupné právo využil k jednej parcele tvoriacej predmet kúpnej zmluvy. Správny orgán preto nemá inú možnosť ako návrh žalobkyne na vklad vlastníckeho práva zamietnuť. Určenie platnosti či neplatnosti odstúpenia od zmluvy nie je potrebné. Správny orgán je povinný návrh na vklad zamietnuť ako celok. Postavenie žalobkyne sa tým nezmení. Naliehavý právny záujem nevyplýva ani z osobitného právneho predpisu ustanovenie § 31 a) katastrálneho zákona a § 29 zákona o správnom konaní. Žalobkyňa sa domáha určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v konaní vedenom pod sp. zn. 17C 108/2016.

4. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku - zákon číslo 160/2015 Z.z., ďalej len „CSP“), po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania, ktoré mu predchádzalo a odvolania žalobkyne podľa § 363 a § 365 ods. 1 CSP, súc viazaný dôvodmi a rozsahom tohto odvolania (§ 379, § 380 ods. 1 CSP), skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie podľa § 383 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP, za splnenia podmienok uvedených v ustanovení § 219 ods. 3 CSP dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je opodstatnené . Preto napadnutý rozsudok vo veci samej ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil a podľa § 387 ods. 2 CSP, keďže sa v plnom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia súdom prvej inštancie, na tieto ďalej iba poukazuje.

5. V predmetnej veci súd prvej inštancie začal konanie podľa procesných ustanovení zákona číslo 99/1963 Zb., Občianskeho súdneho poriadku, ktorý bol účinný do 30. 06. 2016. Vo veci rozhodol 19.11.2018, kedy od 01. 07. 2016 nadobudol účinnosť zákon číslo 160/2015 Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

Podľa ustanovenia § 470 ods. 1 Civilného sporového poriadku, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

Podľa ods. 2 tohto ustanovenia právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované. Ak sa tento zákon použije na konania začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, nemožno uplatňovať ustanovenia tohto zákona o predbežnom

prejednaní veci, popretí skutkových tvrdení protistrany a sudcovej koncentracii konania, ak by boli v neprospech strany.

6. Odvolací súd skúmal vadu konania namietanú žalobkyňou spočívajúcou v nepreskúmateľnosti rozhodnutia, jeho arbitrárnosti, čo viedlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces.

Právo na spravodlivý súdny proces je jedným zo základných ľudských práv a do obsahu tohto práva patrí viacero samostatných subjektívnych práv a princípov. Podstatou tohto práva je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (pozri napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a măriaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj judikát R 129/1999 a rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však konečné rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom sporovom konaní, potom už „postupom súdu“ vôbec nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (porovnaj rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 ECdo 10/2014, 3 Cdo 146/2013).

Pojem „procesný postup“ súdu je potrebné vykladať takto aj za právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016. V súvislosti s námietkou žalobcu o nepreskúmateľnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd poukazuje na zjednocujúce stanovisko prijaté na rokovaní občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku.“

Uvedené stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, možno aplikovať na odvolacie konanie, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá vadu konania, spočívajúcu v odňatí práva na spravodlivý súdny proces, pre ktorú by musel odvolací súd napadnutý rozsudok zrušiť.

Rozsudok súdu prvej inštancie obsahuje podrobné vysvetlenie dôvodov, na ktorých založil svoje rozhodnutie, a s ktorými sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil podľa § 387 ods. 1, 2 CSP.

7. Súd prvej inštancie žalobu zamietol pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na danom určení.

Podľa § 387 ods.1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

7.1. Ustanovením § 387 CSP je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvej inštancie a to po skutkovej ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu

prvej inštancie, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvej inštancie, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvej inštancie. Odvolací súd musí odpovedať na podstatné a právne dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody.

8. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku, konania, ktoré mu predchádzalo, odvolanie žalobkyne dospel k záveru o správnosti napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie. Zároveň dospel k záveru aj o dostatočnom odôvodnení rozhodnutia, nakoľko súd prvej inštancie podrobne napadnutý rozsudok odôvodnil, uviedol svoje úvahy, na základe ktorých dospel k záveru uvedeného v odôvodnení rozsudku. Odvolací súd sa s týmito závermi v plnom rozsahu stotožnil a preto napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil a zároveň podľa § 387 ods. 2 CSP na odôvodnenie napadnutého rozsudku ďalej poukazuje. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, odvolací súd považuje za potrebné uviesť nasledovné dôvody.

Do 30. júna 2016 bolo podľa § 80 O.s.p. možné žalobou uplatniť, aby sa rozhodlo najmä a/ o osobnom stave (o rozvede, o neplatnosti manželstva, o určení, či tu manželstvo je alebo nie je, o určení rodičovstva, o osvojení, o spôsobilosti na právne úkony, o vyhlásení za mŕtveho); b/ o splnení povinnosti, ktorá vyplýva zo zákona, z právneho vzťahu alebo z porušenia práva; c/ o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem. Za určovací návrh (žalobu) v zmysle § 80 písm. c/ O.s.p. považovala súdna prax aj (v danom prípade podanú) žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu. Právny záujem, ktorý bol podmienkou prípustnosti takejto určovacej žaloby, musel byť naliehavý. Pri skúmaní existencie naliehavého právneho záujmu išlo o posúdenie, či podaná žaloba predstavuje vhodne (účinne a správne zvolený) procesný nástroj ochrany žalobcovho práva, ktorým sa môže dosiahnuť odstránenie spornosti alebo neistoty práva. Najvyšší súd už v rozhodnutí sp. zn. 1 Cdo 91/2006 konštatoval, že nedostatok naliehavého právneho záujmu „predstavuje samostatný a prvoradý dôvod, pre ktorý určovací návrh nemôže obstáť a ktorý sám osebe a bez ďalšieho vedie k zamietnutiu návrhu“ (podobné závery vyjadril najvyšší súd tiež v rozhodnutiach sp. zn. 3 Cdo 240/2006, 1 Cdo 13/2010, 3 Cdo 56/2011, 1 Cdo 324/2014, 3 Cdo 887/2015, 5 Cdo 345/2015, 8 Cdo 26/2016). Aj ústavný súd zaujal názor, podľa ktorého ak všeobecný súd dospeje k záveru, že naliehavý právny záujem nie je daný, vecnou stránkou podanej určovacej žaloby sa ďalej nezaoberá (II. ÚS 137/08). Súd prvej inštancie rozhodol za účinnosti CSP podľa § 137.

Podľa § 137 CSP žalobou možno požadovať, aby sa rozhodlo najmä o

- a) splnení povinnosti,
- b) nároku na usporiadanie práv a povinností strán, ak určitý spôsob usporiadania vzťahu medzi stranami vyplýva z osobitného predpisu,
- c) určení, či tu právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem; naliehavý právny záujem nie je potrebné preukazovať, ak vyplýva z osobitného predpisu, alebo
- d) určení právnej skutočnosti, ak to vyplýva z osobitného predpisu.

Otázkou naliehavého právneho záujmu na danom určení sa súd musí zaoberať v čase začatia konania a musí byť daný v čase rozhodovania súdu. Určovacia žaloba má preventívny charakter a má miesto tam, kde možno eliminovať stav ohrozenia práva alebo neistoty v právnom vzťahu a k zodpovedajúcej náprave nemožno dospieť inak. Jednak v prípadoch, keď určovacia žaloba účinnejšie než iné právne prostriedky vystihuje obsah a povahu príslušného právneho vzťahu a jej prostredníctvom možno dosiahnuť nápravu, tvoriaci určitý rámec, ktorý je zárukou odvrátenia budúcich sporov strán sporu. Tieto funkcie určovacej žaloby korešpondujú s podmienkou naliehavého právneho záujmu: ak nemožno v konkrétnom prípade očakávať, že ich určovacia žaloba nebude plniť, nebude naliehavý právny záujem na takomto určení. Ak súd zamietne žalobu pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na danom určení, je vylúčené, aby súčasne žalobu preskúmal po vecnej stránke.

Predmetom konania je neplatnosť odstúpenia od zmluvy. Odstúpenie od zmluvy je jednostranný právny úkon adresovaný nadobúdajúci účinky dňom jeho doručenia. Podľa § 48 ods. 1 OZ možno od zmluvy odstúpiť, len ak je to v zákone pre konkrétny prípad stanovené, alebo ak bolo medzi stranami dohodnuté. Ak bola zmluva uzavretá písomne, musí byť písomné aj odstúpenie od zmluvy. Platné odstúpenie od zmluvy o prevode nehnuteľnosti v zmysle § 48 OZ má za následok len zánik záväzkoprávneho vzťahu, ktorý takouto zmluvou vznikol, a nie tiež zánik vecného práva, ktoré vzniklo vkladom do katastra nehnuteľnosti po príslušnom konaní a rozhodnutí správneho orgánu. Preto odstúpenie od kúpnej zmluvy predávajúcim nie je samo osebe dôvodom pre obnovu jeho vlastníckeho práva k prevádzaným nehnuteľnostiam. Konštitutívne (právtvorné) účinky vkladu do katastra nehnuteľnosti môžu byť odstránené buď tak, že bude pre predávajúceho jeho vlastnícke právo spätne vložené do katastra nehnuteľnosti na základe dohody strán pod zmluvy podľa § 28 a nasl. katastrálneho zákona alebo záznamom podľa § 34 citovaného zákona na základe rozsudku súdu vydaného v konaní o žalobe o určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. V takom prípade je na strane predávajúceho z kúpnej zmluvy daný naliehavý právny záujem na to, aby súd určil, že po zániku kúpnej zmluvy je opäť vlastníkom nehnuteľnosti, ktorú kúpnu zmluvou previedol na predávajúceho. V danom prípade žalobkyňa nebola na základe kúpnej zmluvy zapísaná ako vlastníčka nehnuteľnosti, pretože počas vkladového konania žalovaný odstúpil od zmluvy. Nenastali tak konštitutívne účinky vkladu vlastníckeho práva a žalovaný je stále vedený ako vlastník nehnuteľností okrem parcely č. XXX, ku ktorej došlo k vyvlastneniu štátom. Žalobkyňa byť si vedomá danej skutočnosti podala žalobu o určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vedenej na Okresnom súde H. pod sp. zn. 17 C 108/2016. Odvolací súd sa preto stotožnil s názorom súdu prvej inštancie o nepreukázaní naliehavého právneho záujmu na danom určení a rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 262 ods. 1 v spojení s ustanovením § 396 ods. 1 CSP a podľa § 255 ods. 1 CSP priznal žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalobkyňi v plnom rozsahu z dôvodu, že žalovaný bola v odvolacom konaní úspešný. O výške trov konania rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením vydaným vyšším súdnym úradníkom podľa § 262 ods. 2 CSP.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Nitre v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).